

In de Ban van de Ring, gezien als geschiedenis

Enige elementen

door Nicolaas de Jong.

De trilogie In de Ban van de Ring van J.R.R. Tolkien wordt door velen gezien als een weerslag van de werkingen en overwinning van het boze, dat heel actueel is voor deze tijd. Het is geschreven in en na de 2^e Wereldoorlog en beschrijft helder en indringend de werkingen van het boze, en hoe dit kan worden overwonnen. Een sterk staaltje van literatuur, want de schrijver, zelf een taalwetenschapper, heeft voor de verschillende erin voorkomende volken elk een mooie taal ontwikkeld. Het is de laatste jaren weer in het nieuws geweest door de mooie en treffende verfilming ervan door Jackson, een Nieuw-Zeelandse regisseur, die zijn eigen land nam als achtergrond voor zijn vertolking.

Met deze trilogie heb ik me terdege uiteengezet, heb het, samen met het boek De Hobbit dat eraan vooraf gaat, aan mijn kinderen voorgelezen (ondanks zijn meer dan 1100 bladzijden), en herkende er veel in. De laatste jaren heeft zich dat verdiept, mede door mijn contact met de Germaanse godin Freya op een voormalige plaats van heiligdom van haar, waar haar krachten nog steeds sterk werkzaam zijn. Ik ga er vaker heen met mensen die met een bepaald probleem worstelen, of een ziekte hebben, en zij geeft deze dan aanwijzingen voor heling, of laat deze persoon door haar onderdanen helpen. Het is dezelfde die tot de boeken van en over Anastasia heeft geïnspireerd.¹ Zij heeft me meegedeeld dat zij zelf een van de hoofdpersonen in dat drama was (de elfenkoningin Galadriël), en vroeg me om de ware toedracht van het epos uit te zoeken. Dit heeft me ertoe aangezet om ook het voorwerk van dit epos te lezen en te onderzoeken; de Silmarillion, eigenlijk in zijn opzet een nog groter epos over de schepping van de aarde, en de rol die daarin de goden en elfen hebben gespeeld, mede in hun strijd tegen het boze.²

Hieronder volgt een stuk uitwerking van die zoektocht, waarin enige hoofdlijnen worden geschetst.

Het boek als geschiedenis

Schrijver Tolkien heeft nooit iets willen zeggen over de ware toedracht van zijn boeken en deze als puur literatuur beschreven, een soort compilatie van vele andere mythen, mogelijk omdat het zijn positie aan de universiteit in gevaar zou kunnen brengen, maar in een van zijn brieven heeft hij duidelijk aangegeven dat alles wat hij schreef, al ergens was neergeschreven. In de

esoterie wordt dat het wereldgeheugen genoemd, de Akasha-kroniek, waarin alle daden en gebeurtenissen zijn ingeschreven. Tolkien was op Oxford lid van de studentenclub 'The Inclined', waarin onder andere zaten de antroposofen Howart en Michael Hall, de latere stichter van de eerste vrije school in Engeland, en de theosofische dichter J.C. Lewis. Deze hadden maandelijks uitwisseling over hun innerlijke bevindingen en esoterische studies. Je mag dus gerust aannemen dat hij een toegang had tot wat uit de toenmalige esoterie bekend was van de deze Akasha-kroniek binnen de theosofie en antroposofie. Hij hield zelfs nauwkeurig data bij van de gebeurtenissen. Zo speelt zich de strijd tegen het boze in *In de Ban van de Ring* af aan het einde van het 3^e en de aanvang van het 4^e tijdperk. Meerdere schrijvers, zoals Hugo Wormgoor,³ zien hierin een weerslag van de strijd tegen het boze dat zich in een vroeger tijdruim en continent heeft afgespeeld, dat wij Atlantis noemen: een rijk met veel eilanden dat lag in de huidige Atlantische Oceaan, en dat uiteindelijk te gronde is gegaan door waterrampen. Hiervan zijn nog maar een paar resten over (Ierland, de Azoren).⁴

Nu leefden de mensen op Atlantis op een geheel andere wijze en onder andere omstandigheden als wij nu doen. Lucht en water waren er nog niet zo gescheiden als nu, het was er dus constant nevelig, de hemellichamen waren er niet te zien. Dat was voor de mensen van die tijd helemaal niet belangrijk (ze wisten ook niet beter), mede omdat die eerst opnieuw dienden te incarneren in lichamen die pas stap voor stap verdichtten en zich aanpasten aan de aardse omstandigheden. In een lange periode ervoor, en op een ander continent met de naam Lemurië, was de aarde zo verhard geworden, dat de mensen er niet meer goed konden ontwikkelen. Ze zijn toen bijna allen van de aarde weggenomen naar een van de planeten binnen ons zonnestelsel, wachtend tot de aarde weer soepel genoeg was voor hun ontwikkeling. De maan is toen uit de aarde genomen op de plaats waar nu de Grote Oceaan is (die heeft geen kiezelschil, enkel basalt, gestolde lava als bodem), samen met alle andere verhardende tendensen. Dat heeft onder andere de gebergten op aarde doen ontstaan om de wond hiervan te helen.⁵ Aan het einde van de Lemurische tijd en bij de aanvang van Atlantis, 'regenden' de mensen weer neer vanuit de planeetsferen, en incarneerden hier weer. Voor elke groep mensen werd een planeet-mysterieoord gevormd op Atlantis, waarbij de rituelen hielpen bij hun incarnatie en de vorming van hun fysieke lichaam.⁶ Zo waren er zeven hoofd-mysterieorden.

Het fysieke lichaam van de mensen was ook niet zoals nu; halverwege Atlantis, dus rond de tijd van het boek⁷ zagen de mensen eruit als Barbapappa's, dus met een romp, een hoofd, een paar armstompen en nog geen benen. Hun hoofd was open naar de kosmos, en hiermee konden zij vanuit hun kruinlotusbloem direct de elementwezens en engelen in en om zich heen beleven. Ook was de oprichting nog niet compleet, want hun ik, hun afzonderlijke geest was nog niet ontwaakt, en de afzonderlijke mensen leefden nog in groeps- en familieverband. Vanuit de mysterieplaatsen is de

mens meer en meer samengezongen tot zijn huidige gestalte (de mensen zongen en bewogen zelf op een soort eurythmische dansen, waardoor zij de vormen in hun lichaam indansten). Hun op de buitenwereld gerichte zinnen waren nog nauwelijks ontwikkeld, mede omdat zij in een dikke waterige luchtsoep leefden.

Kortom, de omstandigheden waren heel anders dan nu. Dat betekent dus ook dat de wezens en mensen in het boek oorspronkelijk een heel andere verhouding hadden tot elkaar en de gebeurtenissen. Je kunt Tolkien verwijten dat hij hiermee geen rekening heeft gehouden. Je kunt hem ook waarderen om het feit dat hij de gebeurtenissen juist in de huidige omstandigheden heeft vertaald en weergegeven. Maar om tot een waarachtig beeld te kunnen komen van de strijd tegen het boze in de 3^e periode van Atlantis, dien je de wezens, personen en gebeurtenissen in een ander licht te bezien, zonder afbreuk te willen doen aan het verhaal.

Een andere kijk op de wezens en personen in het verhaal

Als je het verhaal vanuit deze achtergrond beziet, kun je langzaamaan een andere kijk ontwikkelen. De elfen hebben meer engelgelijke trekken; zou je dus als de onderste hiërarchische ordening van engelen kunnen zien (engelen, aartsengelen en persoonlijkheidsgeesten). Deze zijn met hun lot aan de aarde gebonden en kunnen enkel zich terugtrekken over de zee naar de 'onsterfelijke landen' waar de scheppende goden, de Valar wonen, oftewel de hogere engelen (in de Bijbel de Elohim genoemd, esoterisch de Vormgeesten van de zon), zeven in getal. Een reden voor deze zienswijze moge zijn, dat in Brittanië alle onzichtbare wezens, zoals de elementwezens, maar ook de engelen, elfen genoemd worden; dat is meer een verzamelterm dan de aanduiding die wij er vanuit de sprookjes aan geven.⁸

De orks waren ooit elfen, in een tijd dat zon en maan nog niet waren geschapen. Zij dwaalden rond op aarde en werden door het boze gevangen, gefolterd en gedwongen om ervoor te gaan werken. Je kunt ze dus zien als de gevallen engelen, die door hun tegenwerkingen de mensen ertoe dienen aan te zetten om het goede te willen ontwikkelen.

De dwergen zijn door de aardegod Manwe geschapen, die God, in het boek genaamd Iluvatar, wilde helpen. Maar zij waren in diens ogen te zeer aardgebonden, en Hij heeft mensen in andere gedaante geschapen. Zij hebben veel van de steunende aardwezens, die wij onder andere kennen als de gnomen. Deze dragen het fysieke, de vormen van plant, dier, mineraal en mens. Door verraad tussen elfen en dwergen, in gang gezet door het boze, was er veel wantrouwen over en weer.

De mensen kunnen na hun dood van de aarde (Arda) loskomen en in een andere bestaansvorm overgaan. Duidend op ons leven na de dood, wanneer we op weg gaan naar onze eigen ster. De tovenaars Gandalf gaat deze weg

Barbapappa en familie.

verder ontwikkelen, maar nog geen grote vernieuwende daden verrichten. Daarnaast waren ze erg ontvankelijk gebleken voor de werkingen van het boze, zodat ze niet geschikt waren om het boze zelf te verlossen of om te vormen. De te vroeg geïncarneerde mensen kennen wij als de neandertaler; deze had een sterke beleving aan het hiernamaals (hun doden kregen veel voorwerpen mee), maar was wat grover en logger dan de huidige mens. Die was toen nog niet dusdanig uitgehard en uitgevormd zodat wij hier resten van zouden kunnen vinden.

Om werkelijk iets nieuws voor elkaar te kunnen krijgen, had je een sterke, al ver ontwikkelde individualiteit nodig. Aragorn is zo iemand. Maar ook hij kon in zijn wat beperkte lichaam met zijn erfelijke achtergrond (zijn voorvader Isildur had de ring niet kunnen vernietigen, en was hierdoor zelf gevallen) niet alles gedaan krijgen. Hier komen de hobbits in het spel. Kindgelijk als ze zijn, representeren ze de jonge, nog groei-bare eigenschappen van de mens. De Gouw, hun land, heeft vier streken, met Hobbitstee in het hart. Ook zijn er vier hobbits in het spel; elk verbonden met een van de vier innerlijke lichamen van de mens. Fjodor, de ringdrager, is de vertegenwoordiger voor het ik, de bundelende geest; Sam, zijn trouwe handlanger en drager, voor het fysieke lichaam. Merijn

door de sterren ook, nadat hij de balrog, een vuurdemon, heeft verslagen. De mensen zijn de nog niet geheel volgroeide Barbapappa's, die hun weg door de dikke nevelige soep op aarde dienen te vinden; hun koninklijke geslacht, de Dunédain, waarvan Aragorn de laatste loot is, heeft al wel een verder ontwikkeld lichaam met meerdere vaardigheden, waaronder een langer leven (zij zijn overlevenden van een eiland dat in de richting van de engelwereld lag, maar dat door hoogmoed en de intrige van Sauron, een helper van het hoogste boze, ten onder is gegaan). Deze mensen konden dus enkel

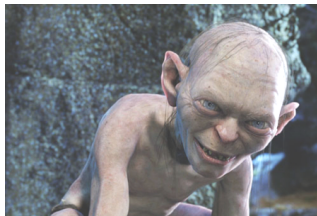

Een 'boze' barbapappa.

De vier hobbits in de film.

en Pepijn zijn onafscheidelijk, Merijn draagt meer, maar Pepijn is altijd de nieuwsgierige, wat hem in soms onmogelijke situaties brengt. Hij is de drager van het ziele- ofwel astraallichaam, dat ons met de omgeving verbindt vanuit nieuwsgierigheid. En Merijn het meer dragende levenslichaam, dat ons in leven houdt en de levensfuncties onderhoudt; hij maakt zich het meest druk om lekker eten. Leuk wordt geschilderd hoe Merijn en Pepijn gaan groeien wanneer ze door de Enten, de boomherders, worden opgenomen en van hun water drinken. Het alter ego, ofwel de dubbelganger, is de rol van Gollum,⁹ de eerste drager van de ring, waarvoor hij eerst een moord heeft begaan op zijn beste vriend. In dit verband is Bilbo een soort voorstadium van het ik, wat doelloos in zijn reizen, ietwat ego-centrisch (hij hield de ring 60 jaar voor zich zelf), maar met vele mogelijkheden, op grond waarvan hij dan ook de ring vindt en deze van Gollum af neemt, door slimheid (een raadsel).

Gollum in de film.

De reisgenoten kun je op deze wijze zien als voorwaarde scheppend voor de nog tere wezensdelen van de mens, als omhulling voor de ik-krachtige daad van Fjodor, die de ring van macht in het land van het boze dient te brengen en hier moet vernietigen. De negen reisgenoten zijn een afspiegeling van de engelhiërarchieën enerzijds, de samenhang van het menselijke lichaam en diens ik anderzijds. Eerst dus Frodo en de andere drie hobbits als de afbeelden van de lichamen van de mens, te weten het fysieke, het levens-, het zielelichaam en de geestkern, het ik. Legolas de elf is de dragende schutsengel, Gimli de dwerg het aardwezen dat het fysieke lichaam draagt en bijeenhoudt (het lichaamselementwezen). Aragorn en Boromir zijn de twee mensen die de anderen leiden zullen, de ene als koning, de andere als de zoon-troonopvolger van de stadhouder in Gondor, de witte stad. Hierover verderop meer. De derde mens, Gandalf, is een tovenaar. Drie tovenaars worden er genoemd in het boek. Daarvan werd verhaald dat ze wel in een mensengestalte verschenen, maar kwamen uit het land van de Valar, de goden, als een hulp voor de mens in diens strijd tegen het boze. Een wat onbekendere tovenaar, Radagast, kent de taal en gangen van de dieren. De tweede is Saruman de witte, de leider van de tovenaarsloge, die zich heeft toegelegd op de bestudering van het boze, maar daarin te ver is doorgeschoten, zodat hij er een dienaar van werd, met gebruikmaking van de kennis en vaardigheden van de eerstgenoemde tovenaar. Gandalf de grijze is de derde, die tracht de vrije wezens te bundelen in hun strijd tegen het boze. Lees je de Silmarillion goed, dan kun je herleiden dat hij is gezonden is door de god Manwe, heer van de winden, haast of hij hier zelf een vermomming, ofwel incarnatie van is. Hij strijdt tegen de balrog, de vuurdemon van de onderwereld, en overwint deze: dat is een afgrond waarvoor het ik staat, want in Lemurië was aan de mensen het vuur van het ik gegeven, wat uiteindelijk

tot de ondergang van dat continent door vuurrampen heeft geleid. De tovenaars zijn wat we nu noemen de witte loge, ofwel de witte broederschap, die de innerlijke leiding over de wereld hebben. Zij doen dit overigens samen met de elfenkoningen; vandaar ook dat er vaker onderling overleg is.

Frodo wordt dus op zijn reis door een magiër, een stadhouder (onderhouder van het fysieke) en een koning gedragen. Anderzijds door een engel en een lichaamselementaal. Uiteindelijk gaan hijzelf (het ik) en Sam (fysiek lichaam) onder leiding van Gollum (dubbelganger) naar het land Mordor, ofwel de onderwereld (ofwel: je komt niet in de wereld van het boze, de duisternis, dan door de duisternis, dus de dubbelganger zelf).

Sauron is de helper van Melkor, het oorspronkelijke boze, dat echter door de goden is overwonnen en gebannen in de aarde. Hierin kunnen we het eerste boze herkennen, Sorat ofwel de antichrist, die al van voor onze kosmos stamt. Zijn helper Sauron zet zijn werk voort; diens naam lijkt veel op Sorat, zoals Saruman veel heeft van Ahriman, waarop hij lijkt in zijn werken (machinerie, mechanisch occultisme waarmee hij orks en aardmannen kan kruisen tot zijn strijdende Uruk-hai). Sauron kan niet bij zijn meester Melkor in de aarde komen; zo is dat met de tegen-seraf in het centrum van de aarde, waar Sorat, komend vanaf de zon, niet bij kan, zodat hij enkel op het oppervlak van de aarde kan werken. De ring van macht waarmee hij zichzelf bijeen kan houden, en de wereld wil binden in duisternis, is iets dat de wil afsluit, insluit; is dus niet vrij, evenmin als de andere ringen van de heersers (3 voor de elfen, 7 voor de dwergen en 9 voor de mensen, die er uiteindelijk voor vallen en de Nazgûl, de ringeesten worden).

Overigens vind je in de Silmarillion dat Sauron in de begintijd licht en stralend is, en veel wijsheid heeft. Hij probeert mens en elf ervan te overtuigen dat zij niet naar de goden, maar naar zichzelf dienen te luisteren, en hij geeft ze veel kennis. Helpt zelfs bij het smeden van de ringen, maar verheimelijkt dat hij de ene grote machtsring smeedt waarmee hij de anderen tracht te binden. In deze gedaante heeft hij duidelijk de vorm van de verleider Lucifer, de duivel uit de Bijbel. Pas nadat hij de mensen tegen de goden heeft opgezet, valt hij en wordt duister. Op deze wijze kun je Lucifer/Sauron en Ahriman/Saruman zien als de samenwerkende (de twee torens) knechten van Sorat/Melkor.

Midden aarde als Atlantis

De verschillende volken van Middenaarde en hun landen en belangrijke plaatsen kun je zien als afspiegelingen van de oorspronkelijke planeetmysterieoorden:

- Zo kun je de witte stad Minas Tirith in het land Gondor met zijn naaldvormig opstijgende toren (beeld voor de ik-kracht) zien als oud Saturnus-mysterieoord waar het gaat om de krachten van inzicht (in bijvoorbeeld de sterrenwetenschap), en om oude gnostieke kennis. Ook de boom die gaat bloeien

wanneer de koning terug komt, is een mooi beeld voor inzichten in de werkingen van het lot, zoals dat de hamer van het boze hier wil toeslaan en het lot van Midden-Aarde wil beslechten. In de mens is dit de plek van de 1000bladige kruinlotus, waar men verbinding met de engelen en natuurwezens kan hebben, en daarmee inzichten kan verkrijgen over de Goddelijke wereld. Als orgaan de milt, waarin het menselijke lot zich uit kan drukken.

- Lothloriën, het huis van de halfelf Elrond, is doortrokken van de oude wijsheid van het elfenvolk, verenigd met dat van de mensen. Het gaat er om oude vaardigheden, zoals kennis van het smeden, van het vuur. Hier wordt het zwaard van Elendil vernieuwd: Het is een Jupiter-mysterieoord, waar vanuit wijsheid de aarde wordt gevormd en bestuurd. In de mens is dit de 2bladige voorhoofdslotus, waarmee we ons denken en bewustzijn kunnen sturen vanuit inzichtlicht. Als orgaan de lever, het synthese-orgaan voor alle inkomende substanties en ideeën. Het innerlijke smeed-altaar voor nieuwe substanties en ideeën.

- Isengard, het land met de ijzeren toren van Saruman, is een beeld voor een Mars-mysterieoord, waar het ijzer wordt gesmeed en ingezet voor machinerie en strijd, oorlog. Dit gaat zo ver dat Saruman orks, gevallen elfen, kruist met aardwezens, en hier het nieuwe ras de Uruk-hai uit kan maken, die zelfs overdag met grote snelheid kunnen voortbewegen. Marskrachten hangen samen met wilsmysteriën, de stuwkrachten van het ijzerhoudende bloed. In de mens vind je deze krachten terug in de ordenende en vormgevende werkingen die er uit kan gaan van de 16bladige keellotusbloem. Als orgaan de stuwkracht van het bloed, dat in de gal zijn eindpunt vindt.

- De zonnige Gouw, het land van de hobbits, is verdeeld in vier kwartieren. Deze zijn overeenkomstig de vier hartkamers. Het volk is zeer sociaal ingesteld, en is dol op feesten, op ontmoeting met elkaar. Hier in het midden woont Frodo in Hobbitstee. Je kunt dit land zien als het centrale zonnemysterie, waar de krachten van het ik in verhouding tot de andere ikken worden gehoed. De hobbits zijn het beeld voor de nog jonge mens die zijn ikkrachten dient te bedienen. Frodo en de zijnen doen dat in het verhaal door de strijd met het boze aan te gaan. In de mens zijn deze zonnekrachten terug te vinden. In ons vinden we deze werkingen terug in het hart, waarin het ik in de warmte woont, en in de 12bladige hartlotusbloem.

- Het nevelige Demsterwold is bekend om zijn mystieke, mysterieuze schoonheid, zijn magie van de natuur. Elfenkoningin Galadriël woont hier met haar spiegel, waarin je verleden, heden en toekomst kunt zien mits deze is gevuld met bronwater. Dit alles is een uitdrukking van een Venus-mysterie, waar de ziel en haar krachten wordt verpleegd en gehoed. In ons de nieren als orgaan, en de 10bladige zonnevlechtlotusbloem die het zielelichaam draagt en stuurt.

- In Edoras, hoofdstad van het paardenvolk de Rohirrim, is een Mercurius-mysterieoord. Hier worden de levenskrachten gehoed en gecultiveerd, wat zich onder andere uitdrukt in het temmen van de levenskrachten in de paarden die zij bereiden (een beeld voor het levenslichaam). Het volk reist

veel, komt op veel plekken, en kan met zijn paarden een verbindende rol spelen. In ons is het de 6bladige navellotus die het levenslichaam met haar krachtstromen (de meridiaanbanen) beheert. Als orgaan van verbinding de longen, waarin de bijhartlotusbloem de orgaanrhythmen op elkaar afstemt.

- In de dwergenstad in de Eenzame Berg delven de dwergen naar het zilver: dat is een uitdrukking van de krachten van de maan, kortom, het is een maansmysterie. Wanneer het zilver wordt veredeld, wordt het tot mythril, glanzend als goud, hard als staal en licht als een veertje. Het gaat hier om alchemistische vaardigheden die zijn geleerd van de elfen. Zij kunnen hier mooie en schijnende voorwerpen van maken, die in het dagelijkse gebruik kunnen worden aangewend. Dus handwerk.

Verder worden nog beschreven Moria, het schimmenrijk, en Mordor, de onderwereld. Frodo en Sam, dus het mensen-ik in het fysieke lichaam, dalen af in deze onderwereld. Op die wijze kun je hun tocht naar de Doemberg in Mordor zien als het gaan door verschillende onderaardse sferen.¹⁰

- De eerste stap naar Mordor is wanneer zij langs de stad Minas Morgul komen. Hier komt de verzoeking van Frodo omhoog om er binnen te gaan en zich te onderwerpen aan de heer van de Nazgûl, dus de onware geestelijke leider. Dat is de eerste onderaardse sfeer, die van de tegen-engelen die onware beelden produceren.

- De tweede onderaardse sfeer is de trap omhoog naar de grot boven, om in het land Mordor binnen te komen. Hier komt het wantrouwen naar Sam op, onder aanstoken van Gollum. Het is de sfeer van de tegen-aartsengelen, die verkeerde inspiraties geven in het sociale, waardoor wantrouwen en ontevredenheid kunnen ontstaan.

- Hierop volgt de tunnel van de spin, die de oerlelijkheid vertegenwoordigt, en waar Gollum tracht om Frodo van zijn pad af te krijgen door hem door de spin te laten aanvallen en opeten, zodat hij zich de ring kan toeëigenen. Het is de derde onderaardse sfeer, die van de tegen-persoonlijkheidsgeesten die door angsten te kweken, voorkomen willen dat de mens zijn ziel verindividualiseert en zijn weg vervolgt.

- Hierop wordt Frodo gevangengenomen in de burcht van de orks. Die zijn alleen uit op zijn mooie dingen, en maken elkaar hierom af. Dat is een afspiegeling van de vierde onderaardse sfeer, die van de tegen-vormgeesten die geen inhoud als zin willen, maar louter kwaliteiten naar de buitenkant projecteren, zodat zij hooguit tot mooie holle vorm en nut kunnen komen.

- Nadat Sam Frodo heeft bevrijd, volgt hun tocht naar de Doemberg, waarbij zij zich eerst als orks vermommen en een stuk met de oprukkende orks mee moeten lopen. Hier moeten ze ook, om niet herkend te worden, chaos zaaien door met elkaar te gaan vechten om verder te kunnen. Het is de vijfde onderaardse sfeer van de tegen-bewegingsgeesten, die ongerichte stuwkrachten als impuls brengen teneinde chaos te veroorzaken. Frodo en Sam maken hier handig gebruik van.

- In de Doemberg zelf, waar het lavavuur heerst, is de zesde ondersfeer, de

vuur-aarde. Hierin is de ring gesmeed, en dient hij ook weer te worden gesmolten. Het is de sfeer van de tegen-wijsheidsgeesten, die met ongerichte wilskrachten van vulkaanuitbarstingen ieder geestelijk streven willen smoren door willekeur en tweedracht over de aarde uit te strooien. De eenheid van de ring die deze krachten in zich bergt (het 'verdeel en heers' principe), wordt door het eigen vuur weer gebroken.

- De laatste drie sferen kon Frodo nog niet betreden, omdat daarin de drie grote tegenwerkende wezens huizen die wij kennen als duivel/Lucifer, satan/Ahriman en Sorat/de antichrist, en die eerst door Christus overwonnen dienden te worden, en dat gebeurde eerst in de Na-Atlantische tijden (de zevende sfeer is dat nu al wel, de andere twee nog niet). Hij kijkt neer op de lavastroom, de zesde ondersfeer van de vuur-aarde; Gollum wordt erin opgenomen en verdampt, en is daarmee eindelijk van zijn ruim 500jarige leven in ik-bewustzijn verlost.

Een geheel aparte wereld, losstaand van het aardse gewoel en de ziele- en geestwezens die dat bevolken en veroorzaken, is die van Tom Bombadil, die zo oud is als de wereld zelf. In hem wordt de wereld van de aardegod Pan geschilderd, die het aardrijk boven de grond beheert in al zijn levenskrachten. Vooral de bomen en waterstromen zijn zijn bereik. Daarvan drinken, doet de groei-krachten van de hobbits toenemen, maar zij kunnen er ook sterk in verstrikt raken wanneer zij te argeloos zijn.

Karma in het verhaal

De in het verhaal beschreven daden worden verricht door individualiteiten die al wat verder in hun ontwikkeling zijn. Door de aanwijzing van Freya werd me hun verband duidelijk met de Germaanse goden.

Deze kennen wij als Wanen en als Azen; de eersten, de naam zeg het al, waren bekend aan de mens in een tijd dat we nog niet helder waarnamen, nog droombewust en niet wakker waren. De Azen namen later de leiding over de mensheid over, en zijn door ons meer met een wakker dagbewustzijn waargenomen. Er zijn in totaal ongeveer twaalf hoofd-Wanen en Azen bekend: er zijn er van de ene groep in de andere overgegaan. Het onderscheid lag hem waarschijnlijk voornamelijk in de wijze van waarneming.¹¹

De schepping is voortgekomen uit Imir, de oerrens. De Wanen bij aanvang van de schepping zijn: Willi (werkzaam in de wil), We (werkend in de ziel met het gevoel), Hodur (werkend in het hoofd met het verstand, de hersenen), Tyr de strijdgod, Nerthus of Njord, de zeegod/godin, en aanvankelijk Freya en Freyr, zijn/haar kinderen.

De Azen: Odin, Thor, erbij kwamen Freyr en Freya, Frygg (Odin's gemaal), Syf (de vrouw van Thor), later aangevuld met de aardreuzin Gerd, de vrouw van Freyr. Vervolgens Baldur (de helderziende) en Widar (de zwijgzame god, later de wreker), die ook zonen van Odin zijn.

Odin, Thor en Freyr zijn opvolgers; Odin heeft de woordkrachten (de runen) gebracht. Volgens Rudolf Steiner is dit één van diens laatste incarnaties als mens geweest, hierna is hij tot Gauthama Boeddha geworden, en inluider tot het boeddhisme. Thor is zijn opvolger, en wordt de volgende boeddha (Maitreya), waarmee hij tegelijk de volgende cultuurperiode inluider. En diens opvolger is Freyr (boddhisatva Avalokishvara), die tot boeddha kan worden in de 7^e cultuurperiode. Thor is de bringer later van het menselijke ik; hij werkt door de bliksem. Freyr brengt de zielen van de mensen in het lichaam, met zijn schip Skidbladnir, dat tot in het kleinste kastje (de hersenpan) kan varen. Freya is de godin van liefde en vruchtbaarheid, daarnaast van heling.

Terug naar *In de Ban van de Ring*. Mijn onderzoek, samen met enige aanduidingen van Freya, heeft het volgende uitgewezen. Odin is degene die zich van Fjodor bedient, als het ware een nathanische reine mensenziel die door de onbevangen openheid en zuiver geweten zich tot bijna het einde tegen het kwaad van de machtsring kan blijven verzetten. Thor is Gandalf, die het proces van Fjodor begeleidt (de ene boddhisatva groeit wanneer hij de andere helpt naar diens boeddhischap). Freyr is Aragorn, die zich van het aardse rijk dient te bedienen. Zoals al is vermeld, is Freya in Galadriël geïncorporeerd; haar man daar, Celeborn, is Njord, de zeegod. Die komt in het verhaal niet zo goed uit de verf.

De drie stadhouders van Minas Tirith kun je ook zien als oude Wanen; Denethor is verstrikt in zijn denken, waardoor hij niet tot handelen kan komen. Dit is in de Germaanse pantheon de blinde Hodur, die ons het verstand heeft gebracht. Zijn oudste zoon Boromir is daadkrachtig, maar blijkt uiteindelijk niet opgewassen tegen de trekkende macht van de ring. Hij is de Germaanse god Wili, die in onze ledematen werkt en er de wil in verankert. De jongere zoon Faramir is gevoeliger, en laat met zijn hart zijn geweten spreken, waar-door hij Fjodor en Sam wel weer hun taak kan laten vervolgen en niet de machtsring voor zich of Gondor opeist. Hij is de Germaanse god We, die in het menselijke middengebied het gevoel verankert. Deze drie zijn Wanen, en verdwijnen langzaam uit het menselijke bewustzijn – de stadhouders moeten plaats maken voor Aragorn, de Germaanse tot Ase geworden Freyr.

Haldir, de zoon van Cereborn en Galadriël en legeraanvoerder van de elfen uit het Demsterwold, is de Wane Tyr, de strijdgod. Hij sterft, c.q. verdwijnt ook uit het menselijke bewustzijn.

Met de uiteindelijke kroning van Aragorn door Gandalf wordt de overgang gemarkeerd van een periode die door engelen/priesters wordt beheerst, naar een die door mensen zelf wordt beheerd.

In De Ban van de Ring nu

Het verhaal is opgetekend tijdens de opkomst van Nazi- en fascistendom

en gedurende de gruwelen van de 2^e Wereldoorlog. Daardoor is het een waarschuwing, ook nog in deze tijd, voor de werken en werkingen van het boze. Als zodanig een zeer geslaagd epos, naast zijn diepte en wonderschone taaluitingen. Maar door de verbinding van Tolkien met vooraanstaande geeststrevers (via de 'Inclined') kun je toch meer aanduidingen vinden.

Fjodor/Odin is met zijn boeddhawording niet meer geïncarneerd als mens: hij heeft aanvankelijk wel sterk geïnspireerd, onder andere in Napoleon bij diens aanvang (later, toen deze in hoogmoed en macht verviel, heeft hij zich hiervan teruggetrokken). Het duo Thor-Freyr incarneert nog wel door, en we vinden ze onder andere terug als de grondleggers voor onze staatsvorm als Spinoza en Johan de Witt, later in de VS als de Founding Fathers Franklin en Jefferson. Je kunt de verwantschappen in staatsvormen tussen de 7 Provinciën en de nieuwe VS duidelijk terugvinden.

Bovenstaande zijn een aantal aanduidingen, en pretenderen niet compleet te zijn. Ik hoop dat de lezer er aanzetten in vindt om zelf verder te speuren. Het kan zijn/haar beleving van het verhaal verder verdiepen.

Uit: Sampo Nr. 10

Noten:

1. Zie hiertoe het artikel over haar van E. Slikkerveer in Sampo no. 5.
2. Zie Sampo 4 voor het verhaal van de schepping uit de Silmarillion.
3. Zie het boek 'Thule' van Hugo Wormgoor.
4. Zie onder andere 'De geheimen van de Wetenschap van de Ziel' van Rudolf Steiner, uitgeverij Vrij Geestesleven.
5. Zie hiertoe de boeken van G. Wachsmuth hierover, 'Die Entwicklung der Erde, Band I – IV' bij uitg. Freies Geistesleben in Dornach, Zwitserland.
6. Zie hiertoe onder andere het boek 'Wandeln unter unsichtbaren Menschen' van Jostein Saeter, uitg. Urachhaus, Duitsland.
7. Elke grotere ontwikkelingsronde bestaat uit 7 fasen, cultuurperioden van ongeveer 2100 jaar, gezien vanuit de huidige tijdsrekening.
8. Strikt genomen is de benaming elf alleen van toepassing op een bepaalde groep van licht-luchtwezens, die als taak hebben de zielegesteldheid van planten en andere wezens op een bepaald veld of stuk natuur op elkaar af te stemmen. Daarvan is in het boek geen sprake.
9. Het woord "Golem" is afkomstig uit de Kabbala en is wellicht de origine van de naam "Gollemling" gezien de betekenis ervan is: die mens die zijn verstand niet gebruikt en die door automatismen zijn leven gestalte geeft; d.w.z. zijn dubbelganger de overhand laat nemen. Smeagol is de ware naam van Gollemling, Gollemling is de naam van zijn dubbelganger.
10. Zie mijn artikelen over de ondersferen in Sampo nummers 3, 5 en 9.
11. Zie de Edda, uitg. Ankh-Hermes Deventer.